

tento soupis prováděn již na území celé Velké Prahy podle zákona z r. 1920. Zpracování výsledků soupisu provedla městská statistická kancelář, neboť bytová statistika patřila vždy do oboru obecní statistiky. Základem soupisu jakožto jednotka byl byt pojat jako soubor obytných místností v témž domě, jež majitel bytu převzal přímo od vlastníka domu. Městský úřad statistický neomezil se však jen na zpracování došlého materiálu, nýbrž podrobil jej revizi a doplnění a teprve po této kontrole přikročil k sestavování tabulek. Textový výklad analytický chce podati teprve až budou zpracována data i z jiných měst republiky, aby bylo možno provést srovnání. — Získaná data byla tříděna a sestavována do tabulek z pěti základních hledisek a to podle polohy bytů, podle jejich velikosti, podle počtu přítomných osob, podle činžovní hodnoty bytové, podle povolání a sociálního postavení majitele bytu. Mimo to byly odděleně zpracovány živnostenské byty (určené k bydlení a výkonu povolání) a zvláště ústavy (hotely, pensionáty, útulny, kláštery, nemocnice, kasárny, věznice atd.) Místně byla data rozdělena podle 38 obcí a osad, jež jsou sloučeny zákonem o Velké Praze. Tu pak ve spojení s dělením věcným můžeme sledovati bytové poměry v různých částech Prahy, různé osídlení čtvrtí, převahu určitých povolání v určitých čtvrtích (dělnictva ve čtvrtích okrajových, úřednictva na Vinohradech a na Letné, samostatně výdělečně činných ve vnitřní Praze), přelidnění bytů a byty podle velikosti (největší procenta malých bytů a přelidnění v okrajových čtvrtích, nejvíce velikých bytů v Josefově) atd. Vůbec je tu možno z bytových poměrů vykonstruovati sociální strukturu celé Prahy a jejích čtvrtí a nejpřehlednější jsou v tomto ohledu grafické mapy a diagramy, z nichž možno na první pohled se orientovati a pomáhati si ke studiu tabulek statistických.

K—k.

Dąbkowski Przemysław, Seminarium historii polskiego prawa sądowego. Lwów 1925. — Str. 32. — Prof. Dąbkowski ve Lvově podává tímto zprávu ze svého semináře za rok 1924—25. Již dříve r. 1924 vydal úhrnný referát za rok 1919—24. Dąbkowski vybudoval ze svého semináře institut, jakým vlastně seminář být má i na právnické fakultě. Ústav vznikl za poměrů velmi trudných. O tom přesvědčiti se mohl, kdo navštívil Lvov. Ale Dąbkowski s opravdovou láskou a vlastními náklady a obětmi přemáhal tyto překážky překonávati a výsledkem jeho snahy jest dnes ústav, který může opravdu vzbuditi obdiv v právnickém světě slovanském. Seminář Dąbkowského má jako samostatný ústav svou organizaci i oddělené sbírky. Sbírký jeho skládají se z bibliotéky (obsahovala r. 1925 2542 sv.), dále ze sbírky map, rytin a obrazů, dále z rukopisů a z listin. K nim připojen jest i zvl. archiv, ve kterém jsou uloženy práce posluchačů čtené v semináři. Tyto sbírky jsou pořádané odbornými a pomocnými silami, na něž stát nelituje nákladu. Kromě ředitele semináře jest tu stálý asistent, jenž má ku pomoci dva stipendisty. Jemu pomáhali ještě tři posluchači dobrovolně. Kromě těchto stálých pracovníků byly tu ještě síly přikázané semináři: ještě jeden asistent, demonstrátor a stipendista. Jim ovšem byl po ruce zřízení. (Pro srovnání uvádíme poměry naše v Praze: naše seminární knihovna obsahuje přes 30.000 (třicet tisíc) svazků, má dnes dva asistenty a žádného zřízence). Tato organizace práce ovšem má za výsledek bohatou zeň. Členů semináře bylo celkem v zimním semestru 139, v letním 86. Prací, jež byly vypracovány a podány skutečně hotové bylo 27. Dąbkowski je uvádí a již z titulů jejich je patrné, jak opravdu mistrovsky thema jejich je voleno, aby nejen posluchače zaujalo, nýbrž aby posluchač mohl je jednak pochopiti (nejde ani při jednom tematě o nějaký těžký problém, na něž ovšem by posluchač prvního roku nestačil), jednak aby posluchač byl nucen pracovati samostatně přímo na pramenech a učiti se tak samostatně práci. Řediteli semináře pomáhají aktivně také asistenti, konajíce samostatná cvičení z práva litevského. Dąbkowski založil především pro členy svého semináře a pak

i pro jiné vědecké pracovníky zvl. sbírku prací Pamiętnik Historiczno-Prawny a také vědecký časopis Przewodnik Historiczno-Prawny. Kromě toho založil i vědeckou společnost historicko-právní, kde by ti členové jeho semináře, kteří již pokročili, mohli dále pracovat, konajíce ve schůzích této společnosti přednášky a vzájemně se podporující ve vědecké práci.

Přehled práce semináře Dąbkovského jest opravdu radostný a jest zadostiučiněním úsilovného a oddaného snažení vědeckého. Rauscher.

Práce ze seminářů právnické fakulty Karlovy university v Praze. Sešit č. 2. Seminář prof. Mířický z práva a řízení trestního. JUC. J a r m i l a M a š k o v á: O b c h o d ž e n a m i. V Praze 1925. Str. 25. — K pracím ze semináře českého práva přistupují nyní práce z ostatních seminářů právnické fakulty university Karlovy. Jejich řadu v oboru pozitivního práva otevírá pojednání JUC. Maškové o obchodu ženami. O vhodnosti uveřejňování seminárních prací možno zajisté býti různého názoru. Majíť seminární cvičení učiti především technice vědecké práce a výsledky vědecky cenné zůstávají nezbytně až v druhé řadě. V oboru pozitivního práva k tomu přistupuje ta okolnost, že úspěšná práce vyžaduje tu jednak metodické ujasnění, jednak praktických zkušeností, kdežto v oboru historie práva, methodicky poměrně snazší, mohou býti poskytnuty cenné výtečky již sebráním materiálu. Nicméně bude sotva kdo pochybovati o p e d a g o g i c k é m významu otiskování zdařilých seminárních prací. Nejen proto, že povzbuzují k výkonu co nejlepšímu, ale zejména, že otištění práce dává lepší možnost nejen veřejné kritiky, ale i autokritiky a sebekontroly. — Práce JUC. M a š k o v é vybízí k srovnání se zdařilou prací G r u n d o v o u o témže thematic otisknou v minulém ročníku »Všehrdu« (str. 190 n., 217 n.). Kdežto Grund probírá vedle sebe jednotlivá ustanovení o obchodu ženami, vsunula Mašková mezi historický úvod a kapitolu o zákonných ustanoveních o obchodu ženami »Povšechné úvahy o obchodu ženami ve smyslu trestního práva«. Zdá se mi, že si při tom dobře neuvědomila, chce-li hledati společné principy jednotlivých ustanovení či podávati náměty de lege ferenda. Kolísání obojího způsobu myšlení jeví se zejména v odstavci o objektu trestného činu. Leč tato námitka, kterou by bylo ostatně možno často adresovati i mnohým pracovníkům již uznaným, nedotýká se vlastní hodnoty pečlivé práce, na níž bych zvláště zdůraznil smysl pro sociální a mravní dosah otázky. Solnař

Dr. Vratislav Bušek: Církevní soudnictví ve věcech civilních v říši římské v I.—V. stol. po Kr. — Bratislava. 1925. Knihovna právnické fakulty sv. 12. 8°. Str. 85. — Autor zvolil si téma, jímž se již dávno zabývala řada kanonistů a také u nás nezůstalo bez povšimnutí; z našich českých to byli Ott a Henner. Bušek na podkladě hojného materiálu, ukazuje, jak zcela podle učení Písma dalo se soudnictví v nejstarší době a jak důsledkem toho strhli biskupové na sebe soudcovskou moc zvětšující stále takřka den ode dne rozsah církevního soudnictví. Jejich soudnictví rozhodující v zásadách ekvity v mnohém napodobilo řízení před soudy státními. S uznáním křesťanství dostalo se uznání i soudům biskupským, kterým dokonce později dostalo se i státní pomoci, pokud jde o vykonatelnost rozsudků. Toto postavení však dlouho nepotrvalo. Soudy biskupů byly značně přetíženy a proto biskupové byli nuceni delegovati na svá místa nižší kleriky a s uznáním křesťanství za náboženství státní (r. 380) přestala i výlučnost soudnictví biskupského, pro křesťanské obyvatelstvo jež pak zůstalo omezeno a vyhrazeno jen pro věci víry a kleriků z důvodů disciplinárních, takže církevní jurisdikci vlastně uznání křesťanství jen poškodilo. A proto znovu za císaře Arkadia a Honoriana nastalo navrácení v předešlý stav přiznáním exekvovatelnosti rozsudků soudů biskupských a byly zároveň i vyrovnány rozdíly mezi soudnictvím biskupským a soudů židovských, které v předcházejícím mezidobí svým postavením značně předčily soudy biskupské. Avšak stálý úpadek moci státní zavinil i vládychtivost biskupů a proto se předpisuje formální kompromis